

UCHWAŁA NR PR.0007.28.2018  
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA  
z dnia 22.02.2018 r.

w sprawie przyjęcia 3-letniego „Gminnego Programu Wspierania Rodziny  
w Mieście Ruda Śląska na lata 2018 -2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.), w związku z art. 176 pkt 1) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz.697 ze zm.)

na wniosek Prezydenta Miasta  
Rada Miasta Ruda Śląska  
uchwala:

§ 1. Przyjąć 3-letni gminny program wspierania rodziny pod nazwą: „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Kazimierz Myszur

## Uzasadnienie

Uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020 stanowi realizację obowiązku nałożonego na gminę ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 176 pkt 1) oraz art. 179 ust. 2 powołanej ustawy).

Przyjęcie Programu umożliwi między innymi objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a także kobiet w ciąży, ich rodzin oraz rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu lub nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kompleksowymi działaniami ukierunkowanymi na zapewnienie wsparcia objęte zostaną rodziny zamieszkujące na terenie Miasta Ruda Śląska.

  
Zastępca  
Prezydenta Miasta  
Anna Krzywicko

Załącznik

do uchwały nr PR.0007.29.2018

Rady Miasta Ruda Śląska

z dnia 22.02.2018r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny  
w Mieście Ruda Śląska  
na lata 2018-2020**

Ruda Śląska, luty 2018r.

## Spis treści

I.	Uzasadnienie wprowadzenia Programu	s. 3
II.	Wprowadzenie	s. 3
III.	Diagnoza sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	s. 4
IV.	Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny	s. 10
V.	Zasoby Miasta Ruda Śląska tworzące system wsparcia dla dzieci i rodzin	s. 12
VI.	Wnioski	s. 13
VII.	Adresaci Programu	s. 14
VIII.	Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020 i wskaźniki osiągnięcia celów	s. 14
IX.	Źródła finansowania	s. 24
X.	Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	s. 24
XI.	Zakończenie	s. 24

## **I. Uzasadnienie wprowadzenia Programu**

Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020 jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powyższa ustawa nakłada na gminę konieczność podejmowania zadań związanych ze wspieraniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Prezydent Miasta Ruda Śląska na podstawie Zarządzenia NR SP.0050.2.5.2012 z dnia 9 stycznia 2012 roku powierzył organizowanie pracy z rodziną Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej w ramach Działu ds. Asysty Rodzinnej we współpracy z Działem Pomocy Środowiskowej. Dział ds. Asysty Rodzinnej realizuje również zadania nałożone ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Do zadań tych należy koordynowanie poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Z kolei zadania z zakresu wspierania i finansowania systemu pieczy zastępczej realizuje Dział Pieczy Zastępczej oraz Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem.

## **II. Wprowadzenie**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 ma na celu wyznaczenie działań wspierających rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wsparcie kobiet w ciąży, ich rodzin oraz rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu lub nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego zdrowiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Biorąc pod uwagę to, że rodzina pełni dla dziecka pierwsze i najistotniejsze w jego rozwoju środowisko wychowawcze oraz ma zasadniczy wpływ na jego funkcjonowanie na każdym etapie życia, koniecznym staje się realizowanie działań nie tylko ukierunkowanych na wsparcie dziecka, ale w głównej mierze na pracy z całym systemem rodzinnym.

To właśnie rodzina jest oparciem dla dziecka w sytuacjach trudnych, pomocą przy pokonywaniu przeszkód życiowych, kształtuje jego tożsamość i postawy. Uczy norm i zasad społecznego funkcjonowania, wartości moralnych, wprowadza w świat wartości kulturowych i tradycji przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest przede wszystkim miejscem, gdzie dziecko czuje się bezpieczne i kochane.

Podstawowym prawem dziecka jest prawo do wychowywania się w rodzinie naturalnej, gdyż środowisko rodzinne to dla dziecka najbliższa grupa, która powinna wzbogacać jego życie, zaspokajać podstawowe potrzeby i dawać poczucie bezpieczeństwa, dlatego tak ważnym staje się wpieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej podstawowych funkcji, czyli dobrej opiece i odpowiedzialnym wychowywaniu dzieci. Rodziny dysfunkcyjne, w których zaburzone są relacje, zasady, role czy komunikacja nie potrafią we właściwy sposób rozwiązać pojawiających się trudności, na dalszy plan schodzi miłość i dobro dziecka. Uzależnienia, przemoc, brak umiejętności wychowawczych to czynniki, które dezorganizują całe życie rodziny. Wówczas okazuje się, że rodzina potrzebuje porad, informacji i wsparcia ze strony wielu specjalistów, a więc pracy interdyscyplinarnej. Jeśli otrzyma wszechstronną pomoc może realizować podstawowe funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec dzieci, a w sytuacji kiedy dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej może je odzyskać. Zatem, aby poprawić funkcjonowanie rodzin, konieczne jest objęcie ich intensywną i kompleksową pomocą zmierzającą do wyprowadzenia z kryzysu.

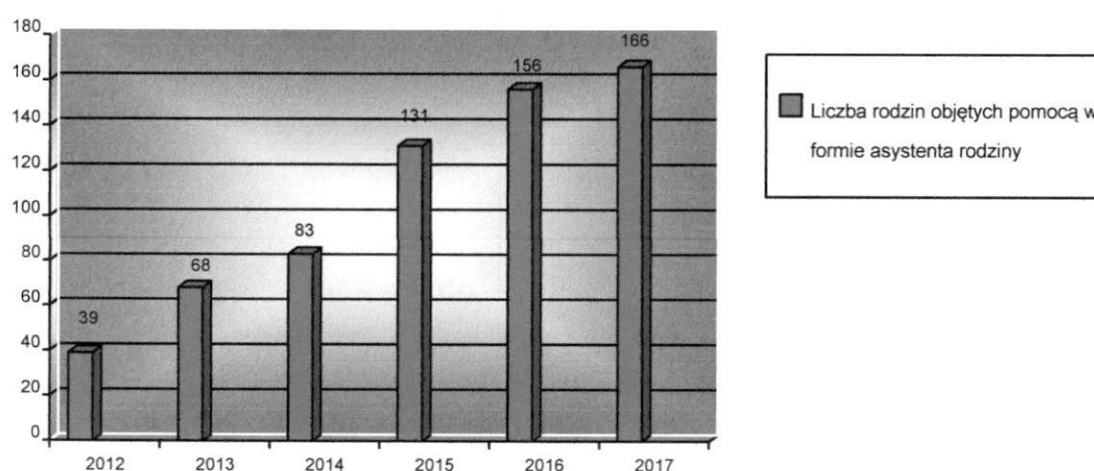
### **III. Diagnoza sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**

Dominującymi dysfunkcjami wśród osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie i długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wielokrotnie problemy te przenikają się i konieczna jest praca we wszystkich przestrzeniach, w których rodzina wykazuje deficyty.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych został nałożony na jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej na mocy art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wspieranie to jest prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. W sytuacji, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie

informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i po przeanalizowaniu sytuacji w rodzinie, jeśli zachodzi taka konieczność, występuje do dyrektora o przydzielenie rodzinie asystenta. Asystent rodziny to osoba, która wspiera rodzinę, udziela pomocy, aktywizuje jej członków do podejmowania działań zmierzających do aktywności społecznej i zawodowej, uczy właściwych metod wychowawczych, ale również współpracuje z sądami, placówkami oświatowymi, policją oraz tymi instytucjami, które podejmują działania na rzecz rodziny.

Asystentura rodziny stała się w ciągu kilku lat obowiązywania ustawy istotnym instrumentem wspierania rodziny. Dane tutejszego Ośrodka wyraźnie wskazują na wzrost liczby rodzin kierowanych przez pracowników socjalnych, sędziów, kuratorów i pedagogów do objęcia wsparciem przez asystenta rodziny.



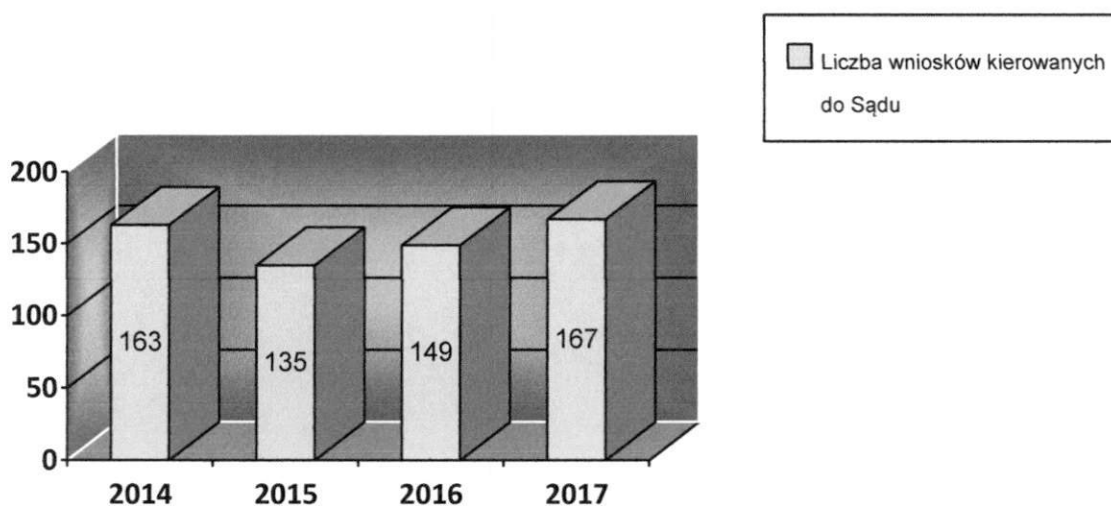
Wykres 1. Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży zagrożonej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, co również może mieć wpływ na wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy w formie asystenta rodziny.

Innym aspektem tej kwestii jest konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji asystenta rodziny. Nowe zagrożenia, które pojawiają się w funkcjonowaniu rodzin wymagają od specjalistów wiedzy z różnych dziedzin.

W wielu sytuacjach wspierająca rola asystenta rodziny nie wystarcza, dlatego koniecznym staje się ograniczenie rodzicom władzy rodzicielskiej, poprzez ustanowienie nadzoru kuratora nad sprawowaniem władzy rodzicielskiej lub nałożenie przez sąd innych zobowiązań, a w ostatecznej sytuacji, kiedy dobro dziecka tego wymaga, umieszczenie go w przestrzeni pieczy zastępczej.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż mimo chwilowej tendencji spadkowej znowu wzrasta liczba wniosków kierowanych do Sądu o wydanie bądź zmianę zarządzeń opiekuńczych, co wyraźnie wskazuje na wielopropblemowość rodzin i konieczność współpracy wielu instytucji.



Wykres 2. Liczba wniosków kierowanych do Sądu o wydanie bądź zmianę zarządzeń opiekuńczych.

W obawie o dobro dziecka, które stanowi najwyższą wartość Sąd może ograniczyć rodzicom władzę rodzicielską. Jednym z stosowanych przez Sąd rozwiązań jest ustanowienie nadzoru kuratora nad sposobem sprawowania władzy rodzicielskiej. Z danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej wynika, iż w 2015 roku w sprawach opiekuńczych (Opmk) prowadzono ogółem 436 nadzorów wobec rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską (w tym wpłynęło 186 nowych spraw), w 2016 roku prowadzono 426 nadzorów (w tym 173 nowych spraw), natomiast w 2017 roku prowadzono ogółem 391 nadzorów w sprawach opiekuńczych (w tym wpłynęło 149 nowych spraw).

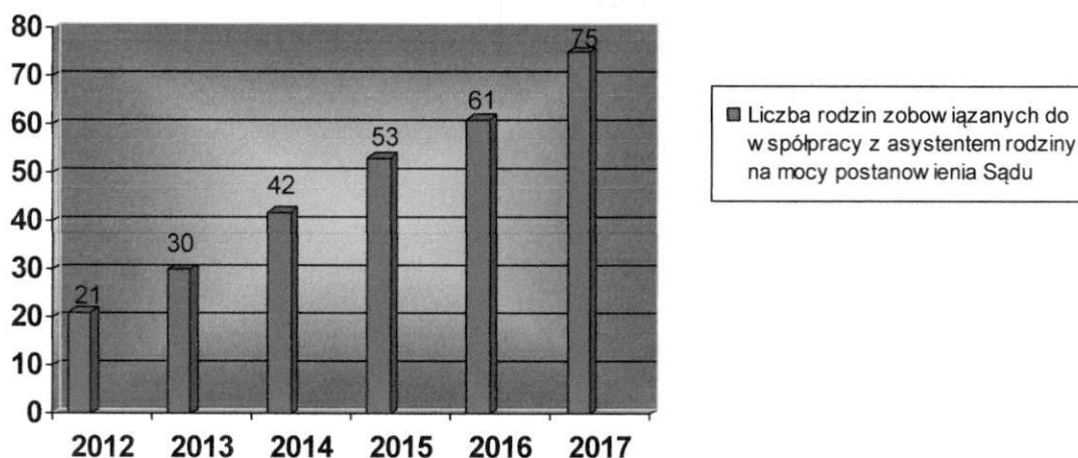


Kuratorzy sądowi rodzinni sprawują również nadzory nad nieletnimi, w stosunku do których zostały orzeczone prawomocne środki poprawcze lub wychowawcze. W sprawach nieletnich (Nwk) w 2015 roku w Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej prowadzono ogółem 107 nadzorów (w tym wpłynęły 53 nowe sprawy i 2 sprawy dotyczące kontroli nałożonych obowiązków), 2016 roku prowadzono 99 nadzorów (w tym wpłynęło 51 nowych spraw), zaś w 2017 roku łącznie prowadzono 91 nadzorów (w tym 50 nowych spraw).

Do Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich wpłynęło w 2015 roku 664 spraw o wydanie bądź zmianę zarządzeń opiekuńczych, w 2016 roku 610 spraw, natomiast w 2017 roku 615 spraw.

ROK	Liczba prawomocnych postanowień, w których ograniczono władzę rodzicielską	Liczba postanowień dotyczących ograniczenia władzy poprzez nadzór kuratora	Ilość środków wychowawczych w postaci nadzoru kuratora wobec nieletnich
2015	139	62 (które objęły 126 małoletnich)	44
2016	148	68 (które objęły 123 małoletnich)	33
2017	203	94 (które objęły 174 małoletnich)	39

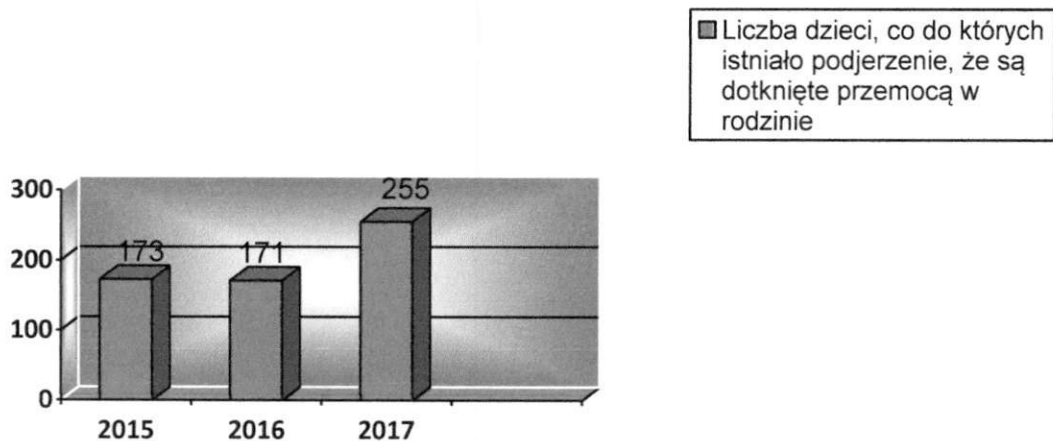
Zgodnie z art. 109 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli dobro dziecka jest zagrożone Sąd opiekuńczy może w szczególności zobowiązać rodziców do określonego postępowania np.: do pracy z asystentem rodziny. W związku z tym Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadząc postępowania w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej coraz częściej nakłada na rodziców obowiązek współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej, a szczególności z asystentem rodziny. Dane tutejszego Ośrodka wskazują na wzrost liczby tych postanowień.



Wykres 3. Liczba rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny na mocy postanowienia Sądu.

W rodzinach, w których bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej co najmniej jednego z członków rodziny, mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W rodzinach tych prowadzona jest praca dostosowana do możliwości psychofizycznych rodziców z uwzględnieniem zarówno ich zasobów jak i deficytów.

Zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacjach, kiedy zagrożone staje się zdrowie i życie dzieci, gdyż rodzice w rażący sposób zaniedbują ich podstawowe potrzeby, podejmowane są działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie dzieci. Należy jednak szczególną uwagę zwrócić na przemoc, która dotyka wiele rodzin i może być jednym z elementów pogłębiających niewłaściwe pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zdarza się również, że brak umiejętnego pełnienia ról rodzicielskich rodzi przemoc. W sytuacji kiedy rodzic nie posiada umiejętności wychowawczych sięga po takie formy, które w jego odczuciu przynoszą efekty, a często oparte są na zachowaniach o charakterze przemocowym. Może być to również powielenie negatywnych wzorców wyniesionych z domu rodzinnego, gdzie takie metody były jedynymi metodami wychowawczymi. Zjawisko przemocy, które dotyka rodziny, ma zawsze wpływ na wychowujące się w niej dziecko. Bez względu na rodzaj przemocy pozostawia ona trwały ślad w psychice dziecka, które jej doświadcza lub jest jej świadkiem. Dane pozyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazują, że na przestrzeni lat wzrasta problem przemocy wobec dzieci.



Wykres 4. Liczba dzieci, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

W sytuacji, kiedy zachowania przemocowe związane są z niewłaściwym wypełnianiem roli rodzicielskiej, niezbędne jest podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców, gdyż tylko rodzic świadomy potrzeb dziecka, rozumie jego autonomię, potrzebę rozwoju i może w sposób właściwy wychowywać swoje dziecko. Zdarzają się jednak sytuacje, gdy dochodzi do rażących zaniedbań wobec dzieci, sytuacji kiedy ich zdrowie i życie jest zagrożone, wówczas koniecznym staje się ich zabezpieczenie w przestrzeni pieczy zastępczej.

Rodzina w każdej takiej sytuacji może skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny lub podjąć współpracę z pracownikiem socjalnym w ramach kontraktu socjalnego. W tak trudnych sytuacjach rodzice otrzymują wszechstronne wsparcie, tak, aby mogli starać się o powrót dziecka do domu rodzinnego, gdyż zabezpieczenie dziecka nie jest równoznaczne z brakiem możliwości jego powrotu do rodziny naturalnej.

#### IV. Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"><li>- współdziałanie instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny,</li><li>- dobrze przeszkolona i doświadczona kadra asystentów rodziny,</li><li>- indywidualizacja pracy asystentów, czyli dopasowanie pomocy, rodzaju pracy do potrzeb rodziny,</li><li>- wysoki potencjał organizacji pozarządowych w obszarze wspierania i pomocy dziecku i rodzinie,</li><li>- dostęp dzieci i młodzieży do placówek wsparcia dziennego,</li><li>- realizowanie programów aktywności lokalnej (PAL),</li><li>- dostęp do poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i psychologicznego,</li><li>- stabilna sytuacja finansowa rodzin m.in. Program Rodzina 500 plus,</li><li>- ulgi dla rodzin wielodzietnych np. Karta Dużej Rodziny</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- niewystarczająca liczba zatrudnionych asystentów rodziny - brak osób chętnych do podjęcia pracy w charakterze asystenta rodziny,</li><li>- rotacja pracowników na stanowisku asystenta rodziny,</li><li>- brak pozytywnego promowania pracy asystentów rodziny w mediach, brak jakiegokolwiek promocji dobrego oddziaływania asystentów,</li><li>- mała aktywność klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania zasobów własnych, zmierzająca do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej,</li><li>- niska świadomość klientów w pełnieniu roli rodzicielskiej oraz niechęć do korzystania z poradnictwa, w szczególności podnoszącego umiejętności w tym zakresie,</li><li>- mała motywacja do podejmowania działań zmierzających do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej,</li><li>- brak umiejętności spędzania czasu wolnego z dziećmi,</li><li>- brak rodzin zainteresowanych rolą rodzin wspierających</li></ul>

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzrost świadomości społecznej dotyczącej pracy asystentów rodziny,</li> <li>- możliwość aplikowania przez Gminy po środki finansowe na realizację projektów na rzecz dziecka i rodziny,</li> <li>- zmniejszenie się liczby dzieci umieszczanych w przestrzeni pieczy zastępczej,</li> <li>- doskonalenie współpracy między instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny,</li> <li>- zmiany w przepisach np. dodatkowy urlop wypoczynkowy dla asystentów rodziny (wzorem pracowników socjalnych), co skutkować może wzrostem zainteresowania tym zawodem,</li> <li>- możliwość skorzystania z doświadczeń już zatrudnionych asystentów rodziny,</li> <li>- promowanie w mediach i środowiskach opiniotwórczych pozytywnego wizerunku pomocy społecznej, informowanie o faktycznym zakresie działań Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, a nie zawężenie ich roli do dystrybucji zasiłków</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wielopropblemowość rodzin oraz niska świadomość problemów i niechęć do korzystania z dostępnych form pomocy, szczególnie w środowiskach, gdzie występuje kumulacja takich rodzin,</li> <li>- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”,</li> <li>- niska świadomość rodziców na temat niebezpieczeństw grożących dzieciom (np. cyberprzemoc),</li> <li>- brak umiejętności szukania pomocy w instytucjach,</li> <li>- ograniczona liczba miejsc w żłobkach ,</li> <li>- niekorzystne zjawiska i procesy (np. uzależnienie od internetu),</li> <li>- przerzucanie odpowiedzialności za dziecko na instytucje i „wyłączanie„ odpowiedzialności własnej rodziców,</li> <li>- zbyt długie terminy oczekiwania na wizyty u specjalistów, co wydłuża proces uzyskania diagnozy, a tym samym uniemożliwia pracę z dzieckiem,</li> <li>- zbyt długo toczące się postępowania sądowe, w szczególności dotyczące małych dzieci,</li> <li>- budowanie przez media negatywnego wizerunku pomocy społecznej, co podważa kompetencje i wiedzę również asystentów rodziny</li> </ul>

## **V. Zasoby Miasta Ruda Śląska tworzące system wsparcia dla dzieci i rodzin**

Zintegrowane działania różnych podmiotów, które udzielają pomocy dzieciom i ich rodzinom tworzą spójny system wsparcia, dzięki któremu rodzina otrzymuje wszechstronną i skuteczną ofertę usług. Działaniom tych podmiotów przyświeca chęć niesienia pomocy całemu systemowi rodzinnemu. Nadrzędne znaczenie mają więc działania o charakterze profilaktycznym ze szczególnym uwzględnieniem edukacji i wsparcia. Dopiero w ostateczności, kiedy dobro dziecka jest zagrożone podejmowane są działania interwencyjne. Dlatego też prowadzone w Mieście Ruda Śląska działania na rzecz rodziny na poziomie gminy skupiają się głównie na oddziaływaniach profilaktycznych, a więc na prowadzeniu bezpośredniej pracy z rodziną i dzieckiem, co ma na celu zapobieganie powstawaniu i pogłębianiu się niewłaściwych postaw i zachowań. Duży potencjał stanowi od wielu lat funkcjonujący w Mieście system opieki nad dzieckiem i rodziną wspomagany i uzupełniany szeregiem działań prowadzonych przez różne instytucje i organizacje. System ten tworzą:

- placówki wsparcia dziennego:

- 9 świetlic, w tym 4 prowadzone w formie opiekuńczej, 5 prowadzonych w połączonej formie opiekuńczej i specjalistycznej,
- 1 ognisko wychowawcze,
- 3 Kluby Młodzieżowe,
- Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez Miasto Ruda Śląska, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: Ośrodek Święta Elżbieta, Stowarzyszenie Św. Filipa Nereusza, Zgromadzenie Sióstr Świętej Elżbiety.

- placówki oświatowe,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki służby zdrowia,
- Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
- Sąd Rejonowy,
- Policja,
- Straż Miejska,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży PRZYSTANEK,

- Rudzkie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przestępstw,
- Biuro Porad Obywatelskich.

## VI. Wnioski

Na podstawie diagnozy i analizy danych sformułowano następujące wnioski:

- Działania profilaktyczne ukierunkowane na pracę z rodziną zagrożoną kryzysem mają ogromne znaczenie, gdyż odpowiednio wcześnie podjęte mogą uchronić dzieci przed umieszczeniem ich poza domem rodzinnym.
- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych muszą być objęte kompleksowym wsparciem wielu instytucji, praca interdyscyplinarna jest bowiem najbardziej skuteczną formą, gdyż pozwala na zbudowanie siatki wsparcia dla konkretnej rodziny.
- Wzrasta liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, a ponadto w związku z zadaniami wynikającymi z ustawy „Za życiem” został poszerzony krąg osób mogących skorzystać z takiej formy pomocy. Wobec powyższego zasadny jest rozwój asystentury rodzinnej.
- Rodziny, które przejawiają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na skutek niepełnosprawności fizycznej lub psychicznej powinny zostać objęte pomocą w formie odpowiednich usług.
- Dzieci i młodzież wychowująca się w rodzinach wieloproblemowych, dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą należy objąć wsparciem, aby zapobiegać ich niedostosowaniu i kształtować właściwe postawy.
- Praca z rodziną powinna być zindywidualizowana i uwzględniać możliwości i ograniczenia jej członków. Powinna również obejmować możliwość udziału w zajęciach grupowych. Przynależność do grupy bowiem umożliwia nabywanie nowych umiejętności, aktywizuje społecznie i zapobiega wykluczeniu społecznemu.
- Objęcie rodziny kompleksowym wsparciem nie zawsze gwarantuje, że będzie ona w stanie pełnić w sposób właściwy swoją rolę, gdyż efekty pracy w znacznym stopniu zależą od gotowości rodziny do zmiany.



## **VII. Adresaci Programu**

Rodziny zamieszkujące w Mieście Ruda Śląska:

- które przejawiają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej oraz pracujące na rzecz powrotu dzieci do domu rodzinnego;
- kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu lub nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

## **VIII. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020 i wskaźniki osiągnięcia celów**

### **CEL GŁÓWNY:**

Wsparcie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji

### **CELE SZCZEGÓŁOWE:**

1. Działania profilaktyczne i monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem.
  - 1.1. **Kontynuacja projektu „Bezpieczna rodzina”** - wspólne działanie pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Straży Miejskiej, polegające na wizytach w rodzinach wieloproblemowych, gdzie dobro dzieci może być zagrożone. Są to również rodziny dotknięte przemocą, dlatego ważne jest monitorowanie ich funkcjonowania, przede wszystkim dla wzmocnienia bezpieczeństwa dzieci. Realizacja tego projektu poszerza również możliwości przeprowadzenia kompleksowej i pogłębionej oceny funkcjonowania rodzin w środowisku. Projekt zawarty w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.



### **1.2. Integracja działań na rzecz rodziny - zespoły interdyscyplinarne.**

W skład zespołów interdyscyplinarnych wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które są zaangażowane w pomoc rodzinie m.in. pracownicy socjalni, pedagodzy, wychowawcy ze szkół i placówek wsparcia dziennego, kuratorzy sądowi. Członkowie zespołu omawiają sytuację w rodzinie, ustalają z jakim trudnościami ona się boryka. Zostają wówczas wyznaczone cele do pracy, a poszczególni członkowie podejmują się wykonania ustalonych działań. Nieodzowną częścią zespołu są członkowie rodziny, którzy są zapraszani na spotkanie, informowani o celu spotkania i motywowani do podejmowania działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji. Ma to szczególne znaczenie dla nich, gdyż otrzymują prawo do decydowania o swojej przyszłości, nie są tylko biernym odbiorcą działań różnych instytucji, ale sami mogą aktywnie włączyć się w zmianę swojego życia. Zespoły interdyscyplinarne odbywają się cyklicznie, w zależności od tego jak funkcjonuje rodzina. Członkowie zespołu tworzą swoistą siatkę wsparcia dla konkretnej rodziny, a członkowie rodziny mogą w każdej chwili skorzystać z ich wsparcia.

### **1.3. Koordynacja działań różnych służb i instytucji - grupy robocze.**

W sytuacji, kiedy w rodzinie dochodzi do przemocy, zostaje sporządzona „Niebieska Karta- formularz A”. Na wniosek koordynatora (osoby, która spisała „Niebieską Kartę- formularz A”) zostaje powołana przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie grupa robocza. W skład grupy wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które współpracują z rodziną. Podczas pracy Grupa opracowuje plan pracy z rodziną, motywuje członków rodziny do podejmowania działań mających przerwać spiralę przemocy i na bieżąco monitoruje sytuację.

### **1.4. Stałe monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem - współpraca z sądami i kuratorami.**

W sytuacji, kiedy dobro dzieci jest zagrożone, a rodzice nie podejmują działań zmierzających do wyjścia z trudnej sytuacji, natomiast działania podejmowane na jej rzecz przez różne instytucje napotykają na opór, konieczne stają się działania interwencyjne i zaradcze. W takich sytuacjach kierowane są wnioski do sądów o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych.

### WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- Liczba rodzin objętych monitorowaniem poprzez niezapowiedziane wizyty pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Straży Miejskiej w ramach projektu „Bezpieczna rodzina”.
- Liczba zespołów interdyscyplinarnych dotyczących rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej z udziałem pracownika Działu ds. Asysty Rodzinnej.
- Liczba toczących się procedur „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem liczby dzieci w tych rodzinach oraz wskazaniem liczby dzieci, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.
- Liczba wniosków do sądu o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych oraz przekazanych adnotacji pracowników socjalnych oraz asystentów do toczących się postępowań w sądach.
- Liczba przesłanych do sądu sprawozdań asystentów rodziny z pracy prowadzonej z rodzinami.

## 2. Wzmocnienie funkcji rodziny

### 2.1. Rozwój asystentury rodzinnej.

Rolą asystenta jest wsparcie oraz wzmocnienie rodziny, poprzez wykorzystanie jej możliwości, do prawidłowego pełnienia swojej roli, w szczególności opiekuńczo-wychowawczej. Głównym celem działań asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji, które mogą zagrażać stabilności rodziny i stwarzać trudności opiekuńczo-wychowawcze. Na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;

- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Natomiast na mocy ustawy „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny zostały włączone kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu lub nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Rola asystenta rodziny zdefiniowana w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” łączy się z zadaniami asystenta rodziny wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, stanowiąc spójny system wsparcia rodzin oczekujących na przyjście na świat dziecka oraz rodzin wychowujących dzieci, w tym dzieci chore i niepełnosprawne. W sytuacji kiedy w rodzinie na świat przychodzi dziecko

niepełnosprawne, którego niepełnosprawność powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu i została stwierdzona w zaświadczeniu lekarza ubezpieczenia zdrowotnego rodzice mogą złożyć wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia (wysokość świadczenia - 4.000 zł).

Projekt „Asystent rodziny” zawarty w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

## **2.2. Wspieranie rodziny w opiece nad dziećmi w formie usług opiekuńczych.**

W Mieście Ruda Śląska, w rodzinach, w których bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej, mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach, których pomocy w przezwyciężaniu codziennych trudności życiowych udziela rodzinie osoba świadcząca usługi. Ma to szczególne znaczenie, gdyż, ze względu na swoje deficyty, członkowie tych rodzin nie są w stanie sami pokonać życiowych trudności.

## **2.3. Intensywna praca socjalna - kontrakt socjalny.**

Do podstawowych zadań pracownika socjalnego należy prowadzenie pracy socjalnej, a kontrakt socjalny to narzędzie do takiej pracy. Jest rodzajem umowy zawieranej pomiędzy pracownikiem socjalnym, a rodziną. Określa on jasno cele, do których dąży rodzina oraz efekty, po których będzie można poznać czy cel został osiągnięty. Rodzina tworzy ten plan wspólnie z pracownikiem socjalnym, obie strony zobowiązują się do wykonania określonych działań, zgodnych z celami kontraktu. Oceny kontraktu dokonuje się okresowo i ewentualnie modyfikuje cele, jeśli zachodzi taka potrzeba. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pracując z rodziną korzystają z kontraktu socjalnego, gdyż jest on skutecznym narzędziem motywowania rodziny do podejmowania działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej.

### **WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:**

- Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym liczba rodzin, które: pozytywnie zakończyły współpracę, zerwały współpracę lub zakończyły współpracę

ze względu na brak efektów oraz liczba rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny na mocy postanowienia sądu.

- Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do domu rodzinnego.
- Liczba kobiet w ciąży, które objęte są wsparciem asystenta rodzin, w tym w ciąży zagrożonej. Liczba dzieci niepełnosprawnych w tych rodzinach.
- Liczba rodzin, którym wypłacono jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną w formie kontraktu socjalnego.

### 3. Wyrównywanie szans i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

#### 3.1. Działalność placówek wsparcia dziennego:

##### - świetlice i ognisko wychowawcze w Rudzie Śląskiej

Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 16 roku życia (w uzasadnionych przypadkach mogą być przyjmowane dzieci do 18 roku życia, kontynuujące naukę), wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju, spowodowanych między innymi problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie, bezradnością opiekuńczo - wychowawczą, trudną sytuacją materialną; żyjące w środowisku zagrożonym alkoholizmem lub narkomanią.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie opiekuńczej zapewniają dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, dożywianie odpowiednie do potrzeb dzieci oraz pory dnia, w której odbywają się zajęcia.

Dla wzmocnienia i utrwalenia oddziaływań wychowawczych placówki wsparcia dziennego współpracują z rodziną poprzez: kontakt z rodzicami, współpracę z rodziną w zakresie

opracowania diagnozy sytuacji dziecka, wspieranie rodziców w budowaniu kompetencji wychowawczych oraz w sprawach o kluczowym znaczeniu dla poprawy sytuacji dziecka (w szczególności tworzenie sytuacji umożliwiających modelowanie zachowań, organizowanie wsparcia specjalistycznego, włączanie rodziny w życie placówki i pracę na rzecz placówki, włączanie w miarę możliwości rodziców w pracę wychowawczą w ramach placówki). Placówki wsparcia dziennego współpracują z innymi instytucjami i organizacjami.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej realizują powyższe zadania oraz organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizują indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Na terenie Miasta Ruda Śląska działają również Kluby Młodzieżowe.

Projekt zawarty w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

#### **- Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej**

Placówka wspiera rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu rehabilitacji ruchowej wspomagającej (muzykoterapia, integracja sensomotoryczna, choreoterapia, terapia dnia codziennego, samoobsługa, terapia przez zabawę, terapia ręki, stymulacja neuro-motoryczna), psychologicznej, neurologopedycznej, pedagogicznej oraz pielęgnacji. Oprócz prowadzonej rehabilitacji umożliwia dziecku przygotowanie przedszkolne na poziomie specjalnym i powszechnym oraz realizację wczesnego wspomaganie rozwoju. Rodzice mogą skorzystać z porad dotyczących pielęgnacji dziecka niepełnosprawnego, jak również dotyczących rehabilitacji ruchowej, pedagogicznej i logopedycznej.

#### **WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:**

- Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego w formie świetlic, ogniska wychowawczego i klubów młodzieżowych.
- Liczba rodzin, w których dzieci zostały objęte wsparciem w placówkach wsparcia dziennego.
- Liczba dzieci objętych wsparciem Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych.



#### 4. Rozwój aktywności własnej rodzin, zapobieganie marginalizacji ich życia oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców.

##### 4.1. Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia.

Baza doświadczeń asystentów rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej pokazuje, że oprócz indywidualnego planu pracy z każdą rodziną, koniecznym staje się również włączanie rodziców w zajęcia grupowe. Przynależność do grupy pomaga bowiem uczestnikom zwalczać swoją bezradność, umożliwia nabycie nowych umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach, poszerza wiedzę na temat właściwego funkcjonowania w roli rodzica oraz aktywizuje społecznie. Ma to duże znaczenie, szczególnie, że są to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, często wycofane z aktywności społecznej. Tak więc tworzenie grup wsparcia jest dostosowane do potrzeb rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem działań ukierunkowanych na podniesienie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych. Obecnie pracownicy Działu ds. Asysty Rodzinnej (psycholodzy, asystenci rodziny) prowadzą trzy grupy:

- „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców, która poszerza wiedzę na temat właściwego funkcjonowania uczestników w roli rodzica oraz aktywizuje społecznie osoby biorące w niej udział. Przynależność do grupy wsparcia umożliwia uczestnikom nabycie nowych umiejętności m.in. radzenia sobie w różnych sytuacjach wychowawczych, rozpoznawania potrzeb dziecka oraz spędzania z nim czasu wolnego.

- „moc-E” - grupa dla osób z trudnościami w społecznym funkcjonowaniu, która powstała, by ułatwić osobom mającym emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym interakcję społeczną.

- „Rudzkie Warsztatowo” - której celem głównym jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Od 2018r. zaplanowana jest kontynuacja (po pilotażu z 2017r.) grupy: „Co w środku piszczy?”. Celem projektu jest przede wszystkim aktywizacja społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Uczestnicy, w ramach projektu mogą zobaczyć ciekawe miejsca znajdujące się w naszym Mieście, a poprzez to, poznać możliwości i sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu, przy dysponowaniu niekoniecznie dużymi środkami finansowymi.

Spotkania grup mają charakter otwarty, na wszystkie można przyjść z dziećmi. Dzieci biorą aktywny udział w zajęciach, lub mają zapewnioną opiekę. Zajęcia również z nimi prowadzą asystenci rodziny zatrudnieni w Dziale ds. Asysty Rodzinnej. Dzieci mają wówczas zapewnione zajęcia, które sprzyjają ich ogólnemu rozwojowi i umożliwiają nawiązanie społecznych kontaktów z innymi dziećmi. Zajęcia są dostosowywane do potrzeb i wieku dzieci. Harmonogram zajęć grup jest ustalony na cały rok.

Projekty zawarte są w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Dział Klub Integracji Społecznej) prowadzi:

- FAS/FAE - grupę edukacyjną dla klientów pomocy społecznej, której celem jest uświadomienie uczestnikom zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu przez kobiety ciężarne, jego wpływu na ciążę, jej przebieg oraz zdrowie dziecka. Udział w grupie zwiększa świadomość, ale też pokazuje jak radzić sobie z dzieckiem, które wykazuje cechy FAS/FAE.

Projekt zawarty jest w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

#### **WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:**

- Rodzaje prowadzonych grup.
- Liczba spotkań grup.
- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach.
- Liczba osób, które ukończyły grupę edukacyjną FAS/FAE.
- Tematyka zajęć w poszczególnych grupach oraz zaangażowanie rodziców.

#### **5. Tworzenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.**

##### **5.1. Dostęp do specjalistycznego poradnictwo prawnego.**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej można skorzystać z poradnictwa prawnego w zakresie: uzyskania informacji o powszechnie obowiązującym prawie oraz o praktyce jego stosowania, w szczególności poprzez: podanie i omówienie odpowiednich przepisów, przekazanie wzorów pism prawnych, sporządzenie projektu pisma procesowego. Na spotkanie z prawnikiem można



umówić się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Jest to poradnictwo ściśle skierowane do klientów tutejszego Ośrodka.

#### **5.2. Dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego.**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej można skorzystać z poradnictwa psychologicznego w zakresie: porad indywidualnych, konsultacji psychologicznych, diagnozy psychologicznej czy psychoedukacji w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich. Praca psychologa odbywa się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w środowisku domowym.

#### **5.3. Dostęp do poradnictwa z zakresu profilaktyki i problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu.**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (Dział Klub Integracji Społecznej) w Rudzie Śląskiej można skorzystać ze specjalistycznej pomocy i informacji z zakresu uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia. Konsultanci świadczący poradnictwo udzielają wsparcia, pomagają w uzyskaniu kompleksowej informacji o możliwości rozwiązania problemu, w znalezieniu odpowiedniej placówki specjalistycznej, a także motywują do podjęcia leczenia odwykowego lub terapii dla osób współuzależnionych. Ponadto konsultanci świadczą wsparcie edukacyjne w tym zakresie dla placówek oświatowych.

Projekt zawarty jest w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

#### **5.4. Dostęp do poradnictwa z zakresu narkomanii.**

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (Dział Klub Integracji Społecznej) w Rudzie Śląskiej można skorzystać ze specjalistycznej pomocy i informacji z zakresu uzależnienia od narkotyków. Pracownik Działu świadczący poradnictwo udziela kompleksowej informacji na temat uzależnienia, możliwości podjęcia leczenia a także motywuje do podjęcia leczenia osobę uzależnioną lub zagrożoną uzależnieniem. Z poradnictwa mogą skorzystać osoby uzależnione, zagrożone uzależnieniem oraz członkowie ich rodzin.

Projekt zawarty jest w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

#### **WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:**

- Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego prawnego.

- Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego psychologicznego.
- Liczba osób korzystających z poradnictwa z zakresu profilaktyki i problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu.
- Liczba placówek oświatowych, które skorzystały z poradnictwa w formie spotkań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym, w tym liczba uczniów i liczba rodziców.
- Liczba osób korzystających z poradnictwa z zakresu narkomanii.

## **IX. Źródła finansowania**

Zadania finansowane będą:

- ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska,
- ze środków budżetu państwa,
- z zewnętrznych źródeł pozyskanych przez Miasto Ruda Śląska (np. środki finansowe pochodzące z funduszy unijnych),
- ze środków własnych oraz pozyskanych przez organizacje pozarządowe.

## **X. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny**

W terminie do 31 marca każdego roku zostanie przedstawione Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawione potrzeby związane z realizacją tych zadań.

## **XI. Zakończenie**

Artykuł 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę, między innymi konieczność opracowywania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem tworzenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020 jest głębokie przekonanie o niezastąpionej roli rodziny w rozwoju dziecka. W głównej mierze są to działania o charakterze profilaktycznym i wspierającym, czyli chroniące dziecko, by mogło się ono wychowywać w bezpiecznym i ciepłym domu rodzinnym. Natomiast w sytuacjach gdy dziecko trafia do pieczy zastępczej, działania te mają przywrócić rodzicom zdolność do wypełniania swoich podstawowych funkcji

i ponownego przejęcia opieki nad dzieckiem. Tak więc wsparcie rodziny musi być adekwatne do jej potrzeb, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnego podejścia, a także kompleksowych działań na jej rzecz.

Program jest integralnie związany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Kazimierz Myszur